

IETEIKUMI RĪCĪBAI

GAISA TELPAS APDRAUDĒJUMA LAIKĀ

Vispārīgi ieteikumi iedzīvotājiem

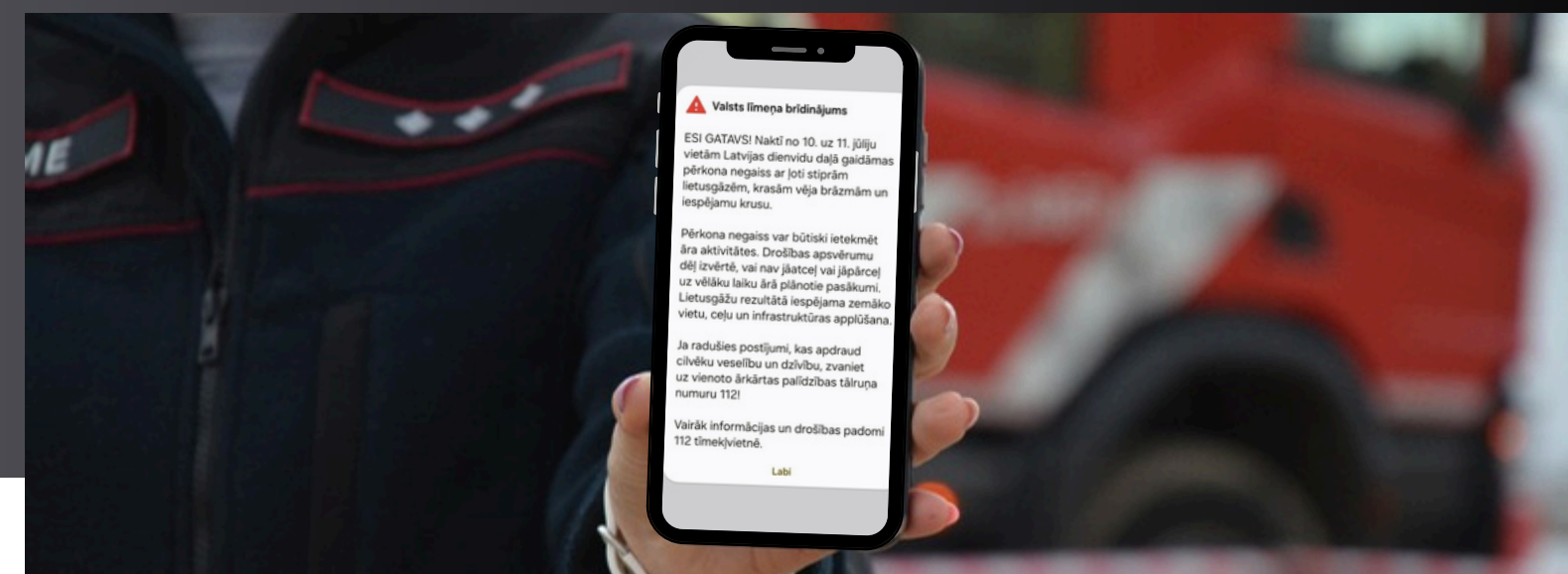

Valsts ugunsdzēsības
un glābšanas dienests

Saņemot **DZELTENĀ LĪMEŅA BRĪDINĀJUMU**
PAR **IESPĒJAMU APDRAUDĒJUMU GAISA TELPĀ:**

- Tūlītēja rīcība NAV nepieciešama un var turpināt ikdienas gaitas — bērni doties uz izglītības iestādi, bet pieaugušie uz darbu. Vienlaikus, tas jāizmanto kā sagatavošanās laiks – jāpārdomā, vai visas plānotās aktivitātes ir nepieciešamas un drošas, īpaši, ja tās paredzētas ārpus telpām, un jāapzina tuvākā patveršanās iespēja un jābūt gatavam rīkoties, ja situācija mainās.
- Dzeltenais paziņojums ir signāls būt gatavam, informētam un piesardzīgam.

Saņemot **ORANŽĀ LĪMEŅA BRĪDINĀJUMU**
PAR **APDRAUDĒJUMU GAISA TELPĀ:**

- Jārīkojas nekavējoties. Ja cilvēks atrodas ēkā, jāpatveras drošākajā pieejamajā vietā tajā pašā ēkā.
- Ja gaisa telpas apdraudējuma laikā cilvēks atrodas ārā, vispirms jādodas uz tuvāko publiski pieejamo ēku, ja to iespējams izdarīt ātri un droši. Ja ēkā iekļūt nav iespējams, jāmeklē tuvākais dabiskais vai mākslīgais aizsegs.
- Automašīna nav uzskatāma par drošu patveršanās vietu gaisa telpas apdraudējuma gadījumā.
- Jāpaliek drošajā vietā līdz oficiālai informācijai par apdraudējuma beigām.

Saņemot šūnu apraides paziņojumu, vispirms rūpīgi jāizlasa viss paziņojuma teksts un jārīkojas atbilstoši tajā sniegtajiem ieteikumiem.

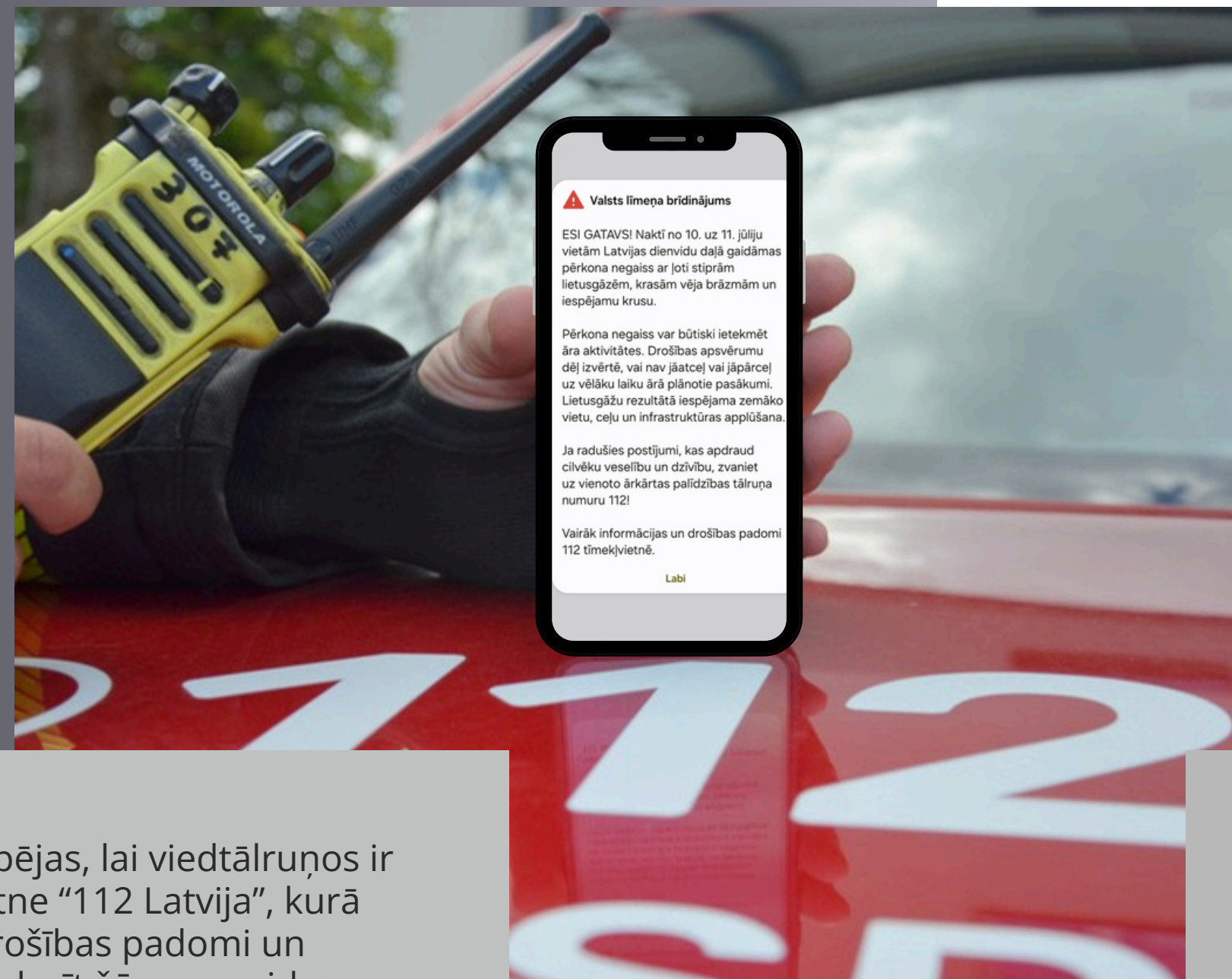

Dažādās situācijās norādījumi var atšķirties, tāpēc nevajag paļauties uz pieņēmumiem, iepriekš dzirdētu informāciju vai neoficiāliem skaidrojumiem.

Jāņem vērā, ka sākotnējais brīdinājums var saturēt tikai pašu būtiskāko rīcības informāciju. Detalizētāka informācija par situāciju var tikt sniegta vēlāk, tāpēc pēc paziņojuma saņemšanas jāturpina sekot oficiālajiem informācijas avotiem -

- nākamajiem šūnu apraides paziņojumiem,
- Nacionālo Bruņoto spēku,
- Valsts policijas,
- Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta,
- pašvaldības,
- Latvijas sabiedrisko mediju
- un citu atbildīgo institūciju sniegtajai informācijai.

Līdzās tam jāparūpējas, lai viedtālruņos ir lejupielādēta lietotne "112 Latvija", kurā pieejami dažādi drošības padomi un iespējams vēlreiz izlasīt šūnu apraides paziņojumu, kamēr tas ir aktīvs.

KĀ SAGATAVOTIES?

IEPRIEKŠĒJA SAGATAVOŠANĀS PALĪDZ SAMAZINĀT APJUKUMU UN PANIKU APDRAUDĒJUMA BRĪDĪ.

Ar ģimenes locekļiem, bērniem, senioriem un aprūpē esošām personām vēlams jau iepriekš mierīgi pārrunāt:

KAS IR ŠŪNU APRAIDE,

kā izskatās šūnu
apraides
paziņojums un par
ko tas var brīdināt,

KO NOZĪMĒ APDRAUDĒJUMS

gaisa telpā un kāda
ir ieteicamā rīcība,

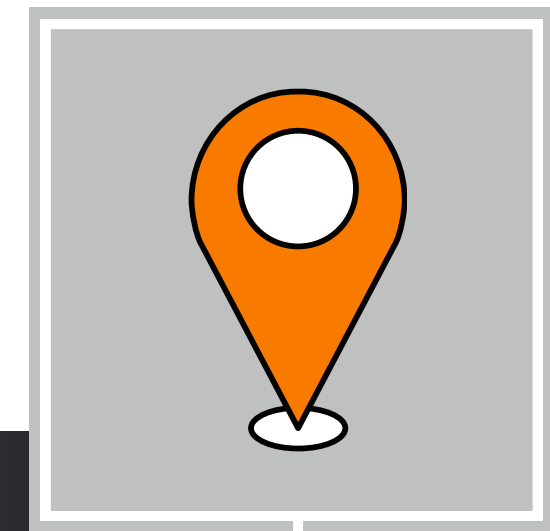
KĀ KATRS RĪKOSIES,

ja brīdinājums tiks
saņemts mājās,
darbā, skolā, ceļā
vai ārpus telpām,

KĀ NOTIKS

savstarpējā saziņa,

KURAS IR DROŠĀKĀS VIETAS

mājās, darba vietā,
izglītības iestādē un
vietās, kur ikdienā
uzturas ģimenes
locekļi.

ATŠKIRĪBA STARP

DZELTENO UN ORANŽO ŠŪNU APRAIDES PAZIŅOJUMU

Gaisa telpas apdraudējuma gadījumā Nacionālie Bruņotie spēki var iniciēt dzeltenā vai oranžā līmeņa šūnu apraides paziņojuma izsūtīšanu.

DZELTENĀ LĪMEŅA ŠŪNU APRAIDES PAZIŅOJUMS – IESPĒJAMS APDRAUDĒJUMS GAISA TELPĀ

Informatīvs brīdinājums

Iedzīvotājiem un tūlītēja rīcība NAV NEPIECIEŠAMA, ikdienas gaitas var turpināt, vienlaikus saglabājot paaugstinātu uzmanību.

Iedzīvotājiem jāsaglabā miers,

jāizlasa paziņojums, jāseko oficiālajai informācijai un jābūt gataviem rīkoties, ja situācija mainās.

Iedzīvotāji aicināti pārdomāt savu plānoto rīcību tuvākajās stundās un:

- pārliecināties, kur atrodas tuvākā drošā vieta mājās, darbā, izglītības iestādē vai citā vietā, kur cilvēks konkrētajā brīdī atrodas;
- apzināt, kur varētu patverties, atrodoties ārpus telpām;
- pārdomāt, vai nepieciešams turpināt plānotās ārtelpu aktivitātes;
- izvērtēt, vai nav lietderīgi pārceļties vai atlikt nebūtiskus braucienus, tikšanās vai pasākumus;
- pārliecināties, vai bērni, seniori vai citi ģimenes locekļi atrodas drošā vidē;
- sagatavoties iespējamai rīcībai, ja tiek saņemts oranžais paziņojums.

Dzeltenais brīdinājums dod laiku sagatavoties un pieņemt lēmumus, lai oranžā apdraudējuma gadījumā nebūtu jārīkojas steigā.

ATŠKIRĪBA STARP

DZELTENO UN ORANŽO ŠŪNU APRAIDES PAZIŅOJUMU

Gaisa telpas apdraudējuma gadījumā Nacionālie Bruņotie spēki var iniciēt dzeltenā vai oranžā līmeņa šūnu apraides paziņojuma izsūtīšanu.

ORANŽĀ LĪMEŅA ŠŪNU APRAIDES PAZIŅOJUMS – APDRAUDĒJUMS GAISA TELPĀ

Brīdinājums

par to, ka konstatēts apdraudējums gaisa telpā un NEPIECIEŠAMA TŪLĪTĒJA RĪCĪBA atbilstoši paziņojumā sniegtajiem ieteikumiem.

Patvērumam

vislabāk izvēlēties patvertnes prasībām atbilstošu telpu, ja tāda ir pieejama, vai telpu, kura atbilst divu sienu principam, vai drošāko pieejamo vietu.

Tieša gaisa telpas apdraudējuma laikā

pārvietošanās ārā var būt bīstama, tāpēc nav jādodas uz citu vietu, ja drošāka patveršanās iespēja ir pieejama turpat.

Iedzīvotājiem

ir nekavējoties jāmeklē patvērums.

Esot ārā,

jādodas uz tuvāko publiski pieejamo ēku. Bet, ja ēka nav pieejama, jāmeklē grāvis, ieplaka, uzbērums, siena, tunelis, pazemes pāreja, tilta pārvads, koku vai meža aizsargs.

Ja nav pieejams aizsargs,

tad, dzirdot dronam līdzīgu skaņu vai to redzot debesīs, jānoguļas zemē un jāaizsargā galva ar rokām, somu vai citu pieejamu priekšmetu.

Ikdienas gaitu atsākšana un pārvietošanās ārpus telpām ir droša tikai pēc tam, kad saņemta oficiāla informācija par apdraudējuma beigām.

RĪCĪBA

CELĀ UZ DARBU UN DARBA VIETĀ

Iedzīvotājiem ieteicams jau iepriekš vienoties ar darba devēju, kāda būs rīcība gaisa telpas apdraudējuma gadījumā — gan ceļā uz darbu, gan darba vietā. Darba devējam ir jāizstrādā rīcības plāns gaisa telpas apdraudējuma gadījumā, kas sniegtu atbildes uz šādiem jautājumiem:

Dzeltenā brīdinājuma gadījumā vēlams pārdomāt, vai plānotā došanās uz darbu, komandējumu, tikšanos vai citu darba pienākumu ārpus telpām ir nepieciešama tieši tajā brīdī, un, ja iespējams, vienoties ar darba devēju par darba organizācijas pielāgošanu.

Vai gaisa telpas apdraudējuma gadījumā darbs turpinās klātienē, attālināti vai tiek pārtraukts?

Kā rīkoties, ja šūnu apraides paziņojums saņemts ceļā uz darbu?

Kā rīkoties, ja šūnu apraides paziņojums saņemts darba laikā?

Kur darba vietā atrodas drošākās telpas, un tās ir jānomarķē?

Kurš darba vietā sniedz norādījumus un koordinē rīcību?

Kā notiek saziņa, ja sakari ir traucēti?

Vai darbinieks pieder pie kritiskā personāla, kam noteiktos apstākļos jāturpina darba pienākumu izpilde darba vietā, pat ja tā nav drošākā telpa, vienlaicīgi ievērojot īpašu piesardzību?

BĒRNU DROŠĪBA

GAISA Telpas apdraudējuma laikā izglītības iestādē, nometnē, pulciņā vai ekskursijā

Vecākiem jāseko oficiāliem un iepriekš noteiktiem informācijas kanāliem — izglītības iestādes paziņojumiem, e-klasei vai citai skolvadības sistēmai, pašvaldības informācijai, pasākuma organizatora norādījumiem, šūnu apraides paziņojumiem un atbildīgo dienestu sniegtajai informācijai.

Apdraudējuma laikā pārvietošanās ārpus telpām var radīt papildu risku vecākiem, bērniem un personālam, kas nodrošina bērnu drošību.

Saņemot oranžā līmeņa brīdinājumu par apdraudējumu gaisa telpā, bērni un personāls mierīgi un drūzmēšanās pārvietojas uz iepriekš noteiktajām drošajām vietām. Bērni paliek pedagogu un iestādes personāla uzraudzībā līdz oficiālai informācijai par apdraudējuma beigām.

Izglītības iestādēm jau iepriekš ir jāizstrādā rīcības algoritms gaisa telpas apdraudējuma gadījumā.

Izglītības iestādēm jau iepriekš jāapzina un jāmarķē drošās vietas.

Izglītības iestādēm jānosaka, kurš pieņem lēmumu par rīcības algoritma aktivizēšanu.

Izglītības iestādēm jānosaka, kurš pieņem lēmumu par rīcības algoritma aktivizēšanu.

Izglītības iestādei jau iepriekš jānosaka, pa kādiem kanāliem un kādā veidā vecāki tiks informēti.

Vecākiem jāņem vērā, ka apdraudējuma laikā pedagogi primāri rūpējas par bērnu drošību, tāpēc individuāla saziņa var būt ierobežota.

BĒRNU DROŠĪBA

NOMETNĒ, PULCINĀ, SPORTA NODARBĪBĀ,
EKSKURSIJĀ VAI CĪTĀ ORGANIZĒTĀ PASĀKUMĀ

Par bērnu drošību atbild pasākuma organizators, nometnes vadītājs, treneris, pedagogs vai cita atbildīgā persona.

Ja dzeltenais paziņojums tiek saņemts pirms vai aktivitātes laikā, organizatoram jāpārdomā, vai turpināt plānoto programmu, īpaši, ja tā paredzēta ārā vai vietā, kur nav pieejama droša patveršanās iespēja.

Ja tiek saņemts oranžais paziņojums, aktivitāte nekavējoties jāpārtrauc un bērni jāvirza uz drošāko pieejamo vietu.

Jābūt iepriekš noteiktai rīcības kārtībai gaisa telpas apdraudējuma gadījumā.

Organizatoriem jāzina, kur atrodas tuvākās drošās telpas.

Kā bērni uz tām tiks virzīti?

Kā bērni tiks saskaitīti?

Kā tiks informēti vecāki?

Kā rīkoties, ja aktivitāte notiek ārpus telpām?

VECĀKIEM AR BĒRNIEM

JAU IEPRIEKŠ MIERĪGI UN VECUMAM ATBILSTOŠI JĀPĀRRUNĀ,

kas ir šūnu apraides paziņojums, kā tas izskatās, par ko tas var brīdināt. Līdzās tam nepieciešams pārrunāt dažādus iespējamus scenārijus un ieteicamo rīcību – ja, saņemot šūnu apraides paziņojumu, bērns ir mājās, izglītības iestādē, uz ielas, transportlīdzeklī, pulciņā, nometnē utt.

BĒRNAM IR JĀZINA,

- ka jāseko pedagoga, audzinātāja, trenera vai nometnes vadītāja norādījumiem;
- nevajag pašam doties mājās, skriet prom no grupas, zvanīt vairākiem cilvēkiem pēc kārtas vai pamest ēku bez atbildīgā pieaugušā atļaujas.

PASĀKUMI,

MĀCĪBAS, KONFERENCES UN CITAS
ORGANIZĒTAS AKTIVITĀTES

Pasākumu organizatoriem, neatkarīgi no pasākuma veida un mērķauditorijas, jāparedz rīcība gaisa telpas apdraudējuma gadījumā jau pasākuma plānošanas posmā

Saņemot dzeltenā līmeņa šūnu apraides paziņojumu par iespējamu apdraudējumu gaisa telpā, pasākuma organizatoriem jāizvērtē, vai plānoto norisi turpināt bez izmaiņām, pielāgot, saīsināt, pārcelt telpās, atlikt vai pārtraukt.

Ja tiek saņemts oranžā līmeņa šūnu apraides paziņojums par apdraudējumu gaisa telpā, pasākuma norise jāpārtrauc un dalībniekiem jāsniedz īsas, skaidras un mierīgas instrukcijas.

Jāapzina un jāmarķē drošās vietas, kur patverties.

Jānosaka, kā cilvēki uz šīm vietām tiks virzīti.

Kurš pieņems lēmumu par pasākuma pārtraukšanu?

Kurš sniegs norādījumus dalībniekiem, kā tiks novērsta drūzmēšanās?

Kā tiks nodrošināta informācijas aprīte starp organizatoriem?

Pasākuma sākumā vēlams dalībniekus informēt par rīcību gaisa telpas apdraudējuma laikā.

JA TUVINIEKS ATRODAS

ĀRSTNICĪBAS VAI SOCIĀLĀS APRŪPES IESTĀDĒ

Ja tuvinieks gaisa telpas apdraudējuma laikā atrodas ārstniecības iestādē, sociālās aprūpes centrā, pansionātā vai citā aprūpes iestādē, viņš ir attiecīgās iestādes personāla uzraudzībā. Apdraudējuma laikā nav jādodas viņam pakaļ.

- Iestādēm ir pienākums rīkoties atbilstoši saviem iekšējiem algoritmiem, nodrošinot pacientu, klientu un aprūpē esošo personu drošību.
- Tuviniekiem jāseko iestādes, pašvaldības un atbildīgo dienestu sniegtajai informācijai un jāņem vērā, ka individuāla saziņa var būt ierobežota.

JA PAMANĪTS DRONS VAI AIZDOMĪGS PRIEKŠMETS

Pamantot nokritušu dronu, tā atlūzas vai citu nepazīstamu priekšmetu, svarīgi tam netuvoties, to neaiztikt un nepārvietot. No objekta nekavējoties jāatkāpjas drošā attālumā, jābrīdina apkārtējie un JĀZVANA 112.

Šādu objektu nedrīkst fotografēt vai filmēt no tuva attāluma, kā arī nedrīkst publicēt tā atrašanās vietu sociālajos tīklos, lai nepieļautu cilvēku pulcēšanos un papildu apdraudējumu. Nokritis drons vai tā atlūzas jāuzskata par potenciāli bīstamu priekšmetu līdz brīdim, kad to pārbaudījuši atbildīgie dienesti.

SVARĪGI!

Gaisa telpas apdraudējuma laikā katram cilvēkam ir būtiska loma savas un apkārtējo drošības nodrošināšanā.

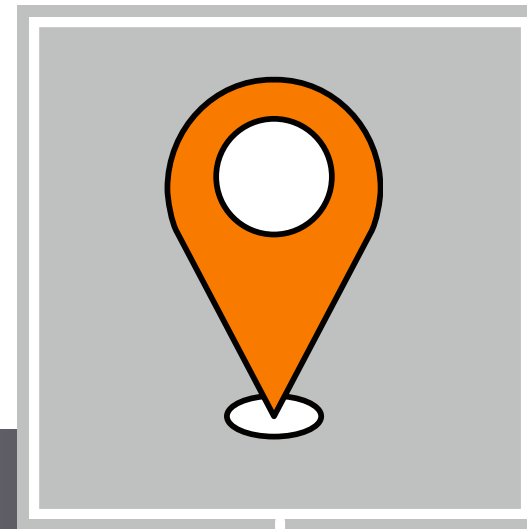
SAŅEMOT BRĪDINĀJUMU VAI PAMANOT APDRAUDĒJUMU, IR SVARĪGI

SAGLABĀT MIERU

**RŪPĪGI IZVĒRTĒT
KONKRĒTO
SITUĀCIJU**

**APZINĀTIES SAVU
ATRAŠANĀS VIETU**

**ZINĀT TUVĀKĀS
PATVERŠANĀS
IESPĒJAS**

**SEKOT ATBILDĪGO
DIENESTU
NORĀDĪJUMOS**

Drošākā rīcība ne vienmēr visās situācijās būs vienāda, tāpēc lēmums jāpieņem atbildīgi — izvēloties tādu rīcību, kas visātrāk un visefektīvāk samazina risku dzīvībai un veselībai.

PALDIES!

Ieteikumi izstrādāti, apkopojot un pielāgojot Nacionālo bruņoto spēku un Krīzes vadības centra sniegtos ieteikumus un rīcības algoritmus, kā arī citu iestāžu un ārvalstu institūciju oficiāli publicētos materiālus par rīcību gaisa telpas apdraudējuma laikā.
